

M

Lavia,
Kampin ja Ruohomaen
kivikautiset asuinpaikat.

Tarkastanut

J. Kilio 3. 4 / VIII 1910.

Lavia
Kampin ja Ruohomaen
Kivikautiset asuinpaikat.

Kun mainittuista paikoista oli Satakunnan museoon joitakin aikoja sitte tullut useita kivikautisia, m. m. asuinpaikkoja todistavia löytöjä, joista kesin minä kesämatkallani 1910 näitä paikkoja tarkastamaan.

1. Peräkylän Kampintalo.

Talon läheltä ilmitulleet löydöt ovat seuraavat:

1) Hioinkiven puolisko, hieta-kiven, 40x22 cm, toiselta puolelta kieputtaen hiottu (Satak. m. 7079), löytänyt talon vanha isäntä Emanuel Kampi Myllyojan partaasta, talosta n. 100 m WSW, 4 min päästä jättiläisen keskellä olevan ylämäkeen riihtiladon edestä, matalasta kumpareesta (ks. karttamaielmaa).

2) Poikkikirves, pyöreä teräinen, (Satak. m. 7080) löysi torppari Ville Kivela edellisen löydön kohdasta, toiselta puolelta oja, samasta keskisen korven jättilästä.

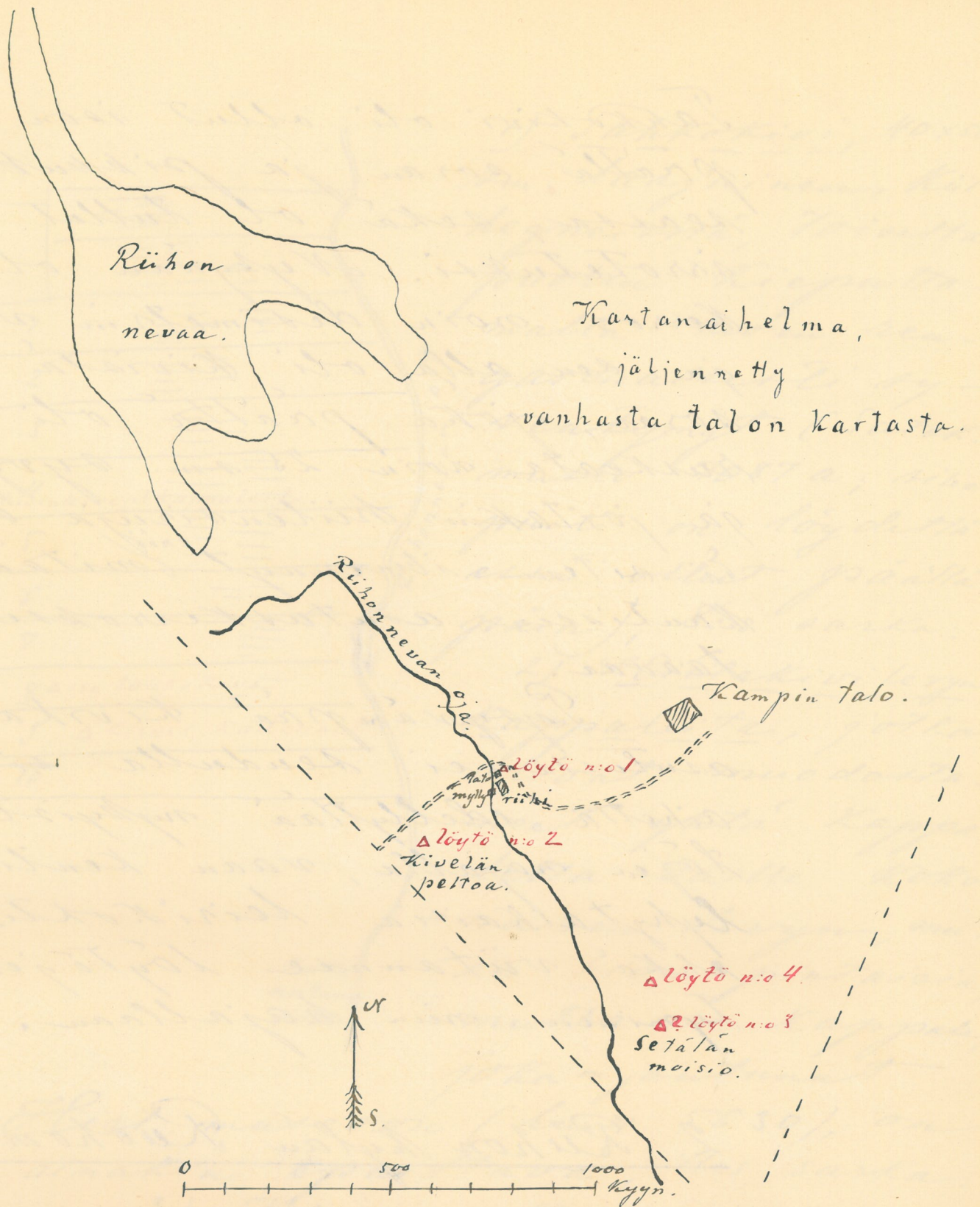
3) Tasatappa (Satak. museo 7081), puuttelun mukaan löysi v. 1898

Torppari Fisakki Setälä Lariesta noin
150 m. edellisen löytöpaikasta Myl-
lyojen vartta alas päin, maasrinteestä.

Mainittu etinään löydöstä ar-
veltiin Kämpin talossa, että se
voisi ehkä olla Setälän moi-
siosta, mutta tämä on n. 450
m. etelään puheenaolevasta
löytöpaikasta. Setälä ei kui-
tekaan muistanut mitään löy-
täneensä täättäkään, vaan oli
hänellä ollut tallessa joku
esine Holman talon maalta
Susijärven aluskylästä (Susi-
järvi käsittää Niemen ja Alus-
kylän). Puheenaolevaa esinettä
ei siten ole luettava Kämpin
asuinpaikan löytöihin.

4) Tasatalla, pieni (Hist. mus. 5630),
löytynyt vanha isäntä E. Kämpin
Aliseankorven pellolta, 4:netta tai
5:netta saralta Säräjästä lukien.

Luetellut löydöt 2 ja 4 sijaitsevat
Riihonnevasta tulevaan ja Kauri-
jokea laskevaan Riihonnevaa ojan
varrella. Ennen kuin Riihonneva
on ollut järvenä, ja niin sopii
olettaa kivikaudella olleen, on
Kämpin seutu sijainnut Kapeaa,
luoteeseen suuntaan aina lähelle
Kynäsjärveä pistäytyvän veti-
jakson varrella, ja on siten ollut
kivikautiseksi kalastusasemaksi
kylläkin sopiva. Mikään sattuma

ei muuten voi olla, että edellä mainittu taikkokivi on tullut esille koskipaikan kohdasta. Tällä kohdalla Tein muuten pieneen, 6 m² laajuisen kookkairautteen tiestä 4 m ja ladon etuseinästä 2-4 m päästä. Paikalla oli alkuaan kertomuksen mukaan olleet mätästä noin kynnäisiä vahveumatta kuin syyppään ja runsaasti 3 kynnäisiä kunnekin.

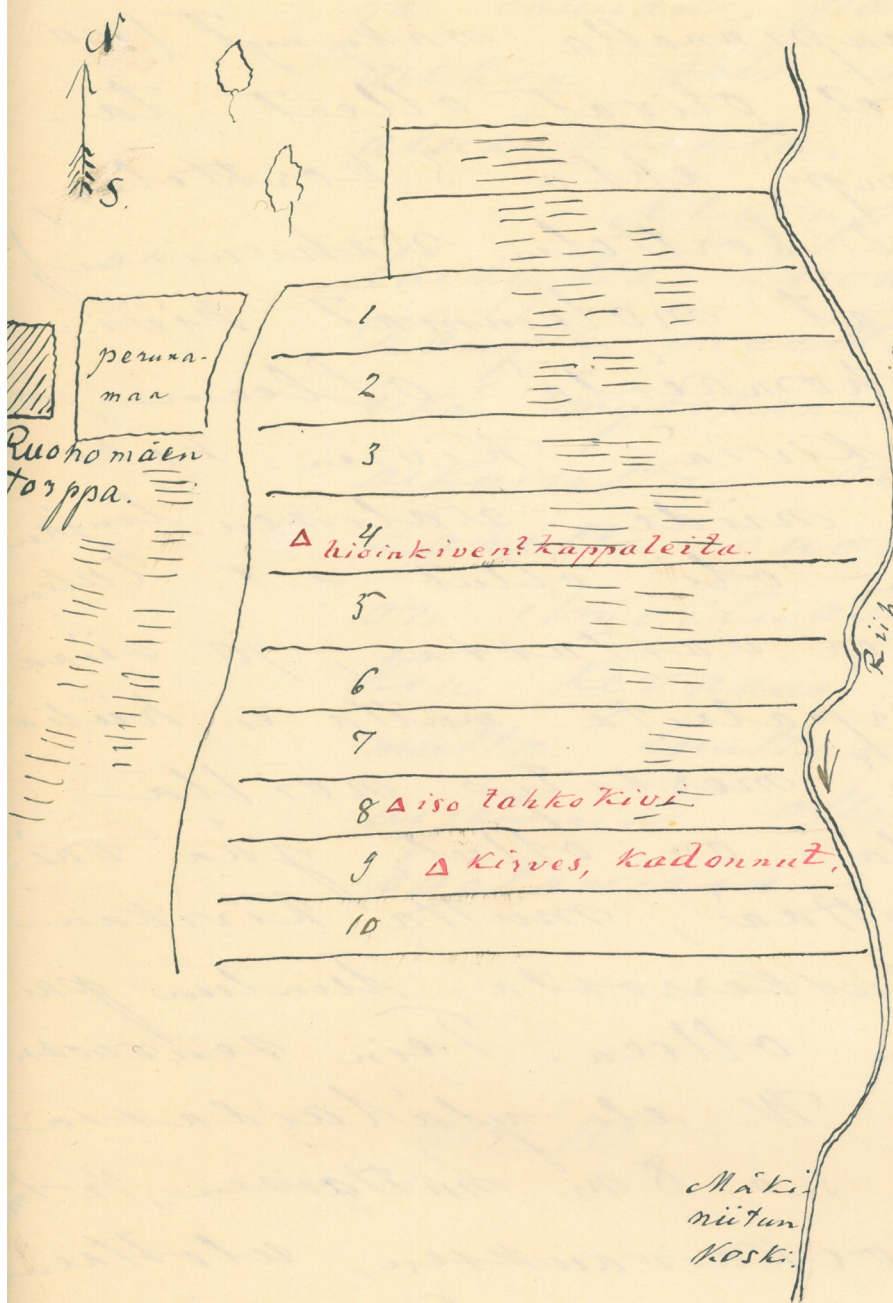
Takkokivi oli ollut ison maakiven
päällä soran ja pikkukivien
seasta, sekä oli tullut kangella
sirotetuksi. Nykyään oli turve-
kerros noin desimetrin vahvuinen
ja sen alla oli kivistä moreeni-
sora, joka päältä oli vähän
ruskeata noin 25 cm. syvyyteen
ja joitakin kiilensiruja osoittavaa,
ei siten ilmennyt ^{enää} mitään kivi-
kauteen asutuskerroksen viit-
teä.

Pysyvää kivi-kauteen
asutusta ei sendellä siten ole
aihetta edellyttää nykyisten löy-
löjen nojalla, vaan kenties vain
lyhytaikaisia leirikotia, mikä
ikka viitannee löytöjen esi-
lyminen niin hajallaan.

2. Riihon kylän Ruohomäen torppa

Taavetti Ruohomäen ^{uusi} torppa
sijaitsee saman Riihonnevan
varrella kuin Kämpin talo, n. 1 km.
päässä tämän alapuolella,
Riihonkylän ^{Mannisen talon}
maalla, ^{Jokaisen talon kohdalla} ojan oikealla puolella,
n. 50 sylvän päässä ojasta, n.
10 m. korkeisella metsäisellä
rinteellä, joka viehtää koilliseen
päin.

Torpan pellosta on löytynyt:

1) Takkokiivi, 40x50
 cm. laajuinen, kilt-
 legneissia, toiselta
 puolelta kieputta-
 malla kiven rea-
 gasmaisesti sy-
 venytynyt (Satak.
 museo 7087a; hiiskä
 puoli on löydetty-
 essä ollut päättä-
 jään), 8:s sarka.

2) Hietakivi levy-
 kappaleita, jotka
 olivat muodosta-
 neet yhtä kappale-
 tta vaille koko-
 naisen levyn, mu-
 ka hionapintaisia,
 mutta se kappale,
 joka on joutunut

Slist. museoon (luett. 5630), on
 ainakin epäiltävä, 4:s sarka.

3) Kiviaste, kaunis, musta-
 kivinen, kadonnut, 9:s sarka.

Maaperä pellolla on, heik-
 koa mustakerrosta lukuunot-
 tamatta, oavaa. Torppari Ruo-
 homäen kertomuksen mukaan
 oli 4 ja 5:n sarakon yläpäässä
 esiintynyt n. 8 sylen väli-
 matkalla toisistaan kaksi
 kiveä päällekkäin n. 3 korttelin
 syvyiseen kuoppaan kaivettuna
 niin että ylempää kiveä oli

niinkau maanpinnalla näkynyt (molemmat kivet olivat olleet tasanaisia, isompi ehtiä 3 korttelin, pienempi 2 korttelin vahvuinen) ja tuntuiivat molemmat kivi-parit. Reokonaista olleen joidakin murkekiviä. Kivien koko välimaalla, niiden välisen linjan yläpuolella oli ollut i. k. Tulenporoa savea vastatta, ja siinä kvartsin sirpalaita mutta ei hiiliä.

Mikä merkitys noilla "murkekivillä" on ollut, jää vielä keksi selvittää, mutta kivikautista asutusterrosta tuntui paikalla ainakin olleen. Tein seuraavaksi 4:n saran W. eli ylälaidassa koko saran, s. o. 8 m. mittaisen, $\frac{1}{2}$ -1 m. levyisen koekaiivauksen, ulottaen sitä 1 metrin verran S:näkin sarau rajoittuvalle osalle. Turve- (ja hiili-)kerros oli tällä ehjellä kohdalla jonkun sm. vahvuinen, ja sen alla oli keltaisen ruskeata osittain savijuurain kausta vuorottelevaa, ilmeisesti ihmisen asunaa maata n. 1 dm. vahvuudelta ja S-päässä n. $1\frac{1}{2}$ neliömetrin laajuisella alalla aina 2 dm vahvuudelta. Paikoin oli pohja, joka oli kovaa savea, peikosti keupanteinen. Kai-vauskohdasta tuli ilmi joidakin iskeskeltyjä kvartsin sirpalaita

ja muuan palanut luunsiru,
nekin siis merkkejä kivik.
asutuksesta.

Akuiipaikka osoittaa yhta-
laisuutta luonteesta puolesta
Kampin maalla olevan kanssa
rika myoskään tunnu pitempi.
aikaiselta oleskelupaikalta.
Lähellä juoksevista ojasta
on ilmoituksen mukaan jona-
kin keväällä saatu kaloja,
mutta luultavasti on niitä
aijemmin ollut runsaammin
saatavissa.

12/21/10.

Fiskilis.